

MAGYAR KÖZÖNY

A SZEGEDI JOGHALLGATÓK HIVATALOS LAPJA

XV. ÉVFOLYAM
JOGÁSZBÁLI
KÜLÖNSZÁM

2008. november 28.

Báligazság
2008

Kedves Olvasóink!

Ebben az esztendőben is elérkezett november utolsó péntekjének hamisítatlanul őszi éjszakája és vele a 62. Szegedi Jogászbál napja.

Nemes hagyományainkhoz híven egy estére idén is elszakadunk a paragrafusok komor világától: a beszélgetések nem a legfrissebb törvénymódosítások és a közelmúltbeli alkotmánybíróvási határozatok, hanem jóval könnyedebb témák körül forognak majd. A bő fekete talárokat felváltják a még annál is feketébb öltönyök és a testhez simuló nagyestélyiek, a kezekben akatáskák helyett flitteres kistáskák csillognak, a töprengő arckifejezések helyét pedig

szívélyes mosolyok veszik át.

Célunk az, hogy ebben a csillogó forgatagban írásainkkal kicsit ünnepibb hangulatot varázsoljunk a bálozó urak és hölgyek közé, miközben régi barátságok újítatnak fel, vagy éppen újabbak kötődnek. Reméljük, hogy a desszertre, vagy éppen a tombolahúzásra várva, esetleg két tánc között szakítanak időt arra is, hogy fellapozzák báli különszámunkat.

Jó olvasgatást kívánok a káprázat perceire is!

Jagodics Ivett

JAGODICS IVETT
főszerkesztő

Tisztelt bálozó vendégeink!

Mindenkit szeretettel köszöntök a 62. Szegedi Jogászbálon, amely idén új helyszínen kerül megrendezésre, ám reményeink szerint változatlanul színvonalas kikapcsolódást kínál.

Tisztelt Oktatóink! Az Önök állandó támogatása, jelenléte és bizalma nélkül ez a bál nem jöhetne létre és nem éreznék együtt jól magukat Karunk oktatói és hallgatói ezen az estén.

Kedves elsőévesek! Külön üdvözöllek Benneteket első jogászbálotok alkalmával. Remélem, hogy Titeket is áthat az a hangulat, ami engem annak idején rögtön megragadott, ahogy először a terembe léptem.

Kedves felsőbb éves hallgatótársaim! Ti már rutinosabban mozogtok ebben a forgatagban és több az ismerős arc, de reméljük, hogy Nektek is tudunk újdonságokkal szolgálni, hogy újra megtapasztaljátok a báli örömeket.

Kedves végzős hallgatótársaim! Ne feledjétek, hogy ez az utolsó jogászbál, amin hallgatóként vesztek részt, így a mai este erejéig maradjatok még önfeledten szórakozó hallgatók.

A Kar életének egyik legszebb estéjére gyűltünk ismét össze, a feldíszített terem készen áll fogadásunkra és arra, hogy jól szórakozzunk ma este. Öltsük hát magunkra legszebb ruhánkat és egy estére idén is hódoljunk együtt a báli hagyományoknak.

Kellemes szórakozást kívánok mindenkinek!

Bernáth Zsófia

BERNÁTH ZSÓFIA
HÖK elnök

Báltörténet

Az ember, pláne ha tudós értelmiségi, definiál, mindig és mindent. Még azt is, amit nem tud. Például a bál fogalmát.

„A bál az olasz ballo (balere=táncolni) szóból ered, jelentése pedig a báli szezonban megtartott, szervezett, zártkörű, vendéglátással kiegészülő ünnepélyes táncalkalom, amelyet kiegészíthet egy szórakoztató műsor is.” Ha ez a lexikonidézet közelébe menne a bál lényegének, akkor a bálók közelébe viszont senki sem menne. De szerencsére a gyakorlat egyáltalán nem ezt mutatja.

A megértéshez másik út kell tehát. Mit csinál az ember? Történelmet. Akarva-akaratlan. Ami ma még csak egy táncünnepély, holnap már egy történeti intézmény építőeleme.

A szóban forgó intézmény alapját VI. Örült Károly és Bajor Izabella rakta le Amiens-ben 1385-ben, esküvőjüket követően. Ám az ötlet Medici Katalinnak is nagyon megtetszett, szorgalmazta is a kényelmesebb és táncra alkalmasabb öltözékek viselését. Emellett ő hozta divatba az álarcot is, kezdetben azért, mert szolidabbá tette a mulatságok hangulatát. Később pedig azért, mert kiderült, hogy szolidabban jobban lehet kacérkodni.

Mai formájában a bál XIV. Lajos uralkodása alatt terjedt el. Kezdetben a királyok joga volt udvari bált tartani. A nemesek pedig jogokat akartak - és jól érezni magukat. Az örök forradalmár francia arisztokrácia 1715-ben tartotta meg az első párizsi bált az Operában, ahol hamarosan a gazdag és befolyásos polgárok is megjelentek. Nem volt tehát visszaút. A bál polgárosodott, elterjedt és népszerűvé vált.

Azonban a báloknak van egy másik, vidékesebb arca is. Falun teljesen más, de hasonlóan szigorú formaságok alapján megszervezett mulatságok zajlottak. A farsang volt az ismerkedés, az ősz pedig a lánykérés és a lakodalom ideje. A nő elmegy a bálba, megismerkedik a férfival és hozzámegy feleségül: ezt az ősi szokást az egyház nem igazán nézte jó szemmel.

Gyakran a falu papja is kiprédikálta, hogy hamvazószerdát követően milyen kézfogókra kerül majd sor.

A falusi farsangok hangulata jóval felszabdultabb volt a városi bálokénál: itt meg lehetett csipkedni az asszonyokat, amely fékevesztett kacérságot a városi dámák egészen biztosan nem bírtak volna ki repülőse nélkül. Továbbá szokás volt asszonybált tartani. Dunántúlon szőlőhegyre vonultak a nők mulatozni, míg Kalotaszegen a kocsmába. Ha ekkor valamelyik férfi kíváncsian megpróbált az esemény színhelyén megbújni és lebukott, levetkőztették és úgy kergették el.

A két világháború között a Bálközi Blokk tagjai szervezték a bálakat. Tagjai fiatal emberek voltak, akik életcéljuknak tekintették a szórakozást. A bálók teljes lebonyolítását vállalták, ami nem lehetett könnyű: időpontok egyeztetése, meghívók elkészíttetése és kiküldése, helyiségbérlés, táncrend összeállítása, zenekar, díszlet, háziasszony és fővédő szerzése - hogy csak pár teendőt említsünk.

A táncnak ekkor sokkal kiemeltebb és fontosabb szerepe volt: az egyetlen lehetőségét nyújtotta a lányok megérintésére és megismerésére. Volt nyitótánc, keringő, csárdás (amely utóbbit a vidéki földbirtokos fiúk igen szépen tudták járni).

A legelegánsabb és legfelkapottabb a Vöröskezes Bál, az Operabál és a Vitézi bálók voltak. A legkellemesebb hangulatúnak a Pesti Izraelita Hitközség bálját tartották. Rendhagyó volt a Purim Bál, ugyanis trafikokban is lehetett rá jegyget kapni. Cselédőtől a grófnőig bárki részt vehetett rajta, de szigorúan csak jelmezben.

Bár a bálók szerepe egyértelműen a férjfogás volt, egyéb szórakozási alternatívák nélkül a közönség csak egy dolgot tehetett: mulatott. Méghozzá jól. A mai kor embere már kétségkívül többet szórakozik. A kérdés azonban az, hogy tud-e úgy mulatni és meg tudja-e annyira becsülni a bálakat, mint a régiek.

Hírös bálók

A Balatonfüredi Anna-bál

A legelső Anna-bált 1825. július 26-án Balatonfüreden, a Horváth-házban rendezte meg Szentgyörgyi Horváth Fülöp János leánya, Anna Krisztina tiszteletére. Anna az első bálon ismerkedett meg későbbi férjével, Kiss Ernővel, aki majdan a szabadságharc altábornagyaként a tizenhárom aradi vértanú egyike lett.

Az első bált követően minden évben az Annanaphoz legközelebbi szombaton megtartott bál mindig is az ország legelőkelőbb báljai közé tartozott, ahol a haza legjelesebb művészei, politikusai találkoztak. Sokszor és szívesen látott vendég volt többek között Jókai Mór, Blaha Lujza és Vörösmarty Mihály is.

A kísérorendezvények közül kiemelkedik - Krúdy Gyula novellája alapján - a „Balatoni szívhalászat”, amit a bált megelőző napon, pénteken tartanak. A szépen feldíszített, fellampionozott hajó fedélzetéről vízbedobott fából készült sziveket kell a vendégeknek kihalászni a hullámok közül. Érdekes feladat, hogy mindenki megtalálhassa szíve választottját.

Hagyományos délutáni program a bál napján az előző év bálkirálynőjének hintós sétakocsikázása a városban. A Móló Színpadon korabeli műsorok, táncbemutatók szórakoztatják a közönséget, majd a Városi Koncert Fúvószenekar ad műsort a Gyógy téren, a Kossuth forrásnál. Este pedig fergeteges utcabál és élő közvetítés szórakoztatja az érdeklődőket.

A bált követő délelőtt a bálkirálynő és udvarhölgyei a Móló Színpadon bemutatkoznak a közönségnek, majd lovas huszárkísérettel végigkocsikáznak a városban.

A Budapesti Operabál

A Budapesti Operabál története 1886. március 2-ig nyúlik vissza, mikor már a köz javára rendeztek összejöveleteket, mintául véve az uralkodói udvar hasonló alkalmait. A budapesti Operaházban a századforduló idején szinte

havonta tartottak Operabált, minden esetben jótékonyági céllal. E bálók legtöbbször azonban nem volt teljes, a nézőteret nem kapcsolták be a tánchelyek közé.

Bécsi mintára először az első világháborút követően, 1934-ben szervezett Operabált az akkori Budapesti Operabarátok Egyesülete. Hatvankét év szünet után 1996. február 17-én újra megrendezésre került a Budapesti Operabál. A korábbi tradíciókhoz híven azóta is évről évre a báli szezon utolsó szombatján az Operaház színpada és nézőtere Magyarország legnagyobb és legimpozánsabb báltermévé alakul át.

A bált közel száz első bálózó nyitótáncos nyitja meg egy rövid műsort követően, majd az Alles Walzer-t követően reggelig „áll a bál”. Az Operabál sztárvendégei között üdvözölhette Montserrat Caballé világhírű szoprán, Ornella Muti és Sascha Hehn filmszínészeket, Jevgenij Nyesztyerenko orosz basszistát, Walter Berry-t és Heinz Zedniket, a bécsi Staatsoper művészeit, Katia Ricciarelli operaénekest, Patrizio Buanne-t, Catherine Deneuve-öt, Katarina Witt-et, Gina Lollobrigida-t és Daryl Hannah-t.

A Sisi bál

A Sisi Bál tavaly került megrendezésre Erzsébet királyné tiszteletére, aki ebben az évben ünnepelte volna 170. születésnapját, továbbá ekkor volt 140 éve, hogy I. Ferenc József császárral együtt magyar uralkodóvá koronázták. A bál célja a Sisi korát visszaidéző kulturális és társasági élet felidézése volt, azaz egy időutazás, amely a menüsoron keresztül, a diplomáciai protokollon és a nagystélyiken át kelt életre.

Az Országos Pesti Jogászbál

Az Országos Pesti Jogászbál nem csak a főváros, de az egész ország jogásztársadalmának legrégebbi és legjelentősebb társadalmi rendezvénye. Története immáron három évszázadra terjed ki. 1832-ben rendezték ugyanis az elsőt,

akkor még zömmel a jurátusok vettek részt rajta. A kiegyezést követően olyan népszerűvé vált, hogy évente kétszer-háromszor is megtartották.

Az első világháborút követően viszont már sokkal inkább a felső tízezer bálja volt, nem csak a jogászoké. Hagyományosan a budapesti bál iszezon nyitóeseményének számított.

A bál ma is hazánk egyik legnagyobb és legfontosabb társasági eseménye a jogászok számára. A

rendezvényvel szemben támasztott követelmények nagyon magasak, hiszen a bál vendégei nem csak megszokták, de egyenesen elvárják az elérhető legmagasabb színvonalat. E nagyszerű hagyományokkal bíró bál is szembesült azonban korunk új igényeivel, mivel az évszázados tradíciók és a konzervatív elvárások mellett a megújulás jegyeit is meg kell jelenítenie.

GACSÁLYI ANDREA

Tudni illik...

Vajon van-e olyan ember, aki a világ összes illem-szabályát betartja? Persze, hogy nincsen. Nem is kell az összeset betartani. De mégis mitől függ az, hogy melyiket tartjuk be és melyiket nem? Van úgy, hogy hüledezel, hogy más olyan dolgokat művel a szemed láttára, amit te biztosan nem tennél abban a helyzetben. Aztán eltelik pár nap és rájössz, hogy te épp ugyanazt csinálod, mint akkor ő.

Furcsának tűnhet, de egyszerre több éned is van. Máshogyan viselkedsz otthon egyedül, máshogyan a barátainkkal való cseverészsé közben és megint másként egy hivatalos vacsorán. De attól, hogy betartasz bizonyos szabályokat, műveltnek számítasz majd? Mert az tény, hogy társasági ember csakis művelt ember lehet.

Ha valaki hadonászik, mutogat, a körmét piszkálja, terpeszkedik, hahotázik beszélgetés közben, akkor is lehet társasági ember, de ez esetben már nem a művelt emberek társaságáról beszélünk, hanem egy egészen más kategóriáról. Egy művelt ember tudja, mikor kell beszélni és mikor kell hallgatni. Aki jó társalgó akar lenni, annak tisztában kell lennie a nyelvtannal és helyes kiejtésre kell törekednie. Emellett az is egy jó pont lehet a későbbiek folyamán, ha neves, elismert íróktól olvasol, hiszen fejlődhet a szókinccsed és szélesedhet a látóköröd is egy-egy témával kapcsolatban.

Sajnos napjainkban a választékos szép magyar beszédet egyre inkább a sekélyesség, a közhelyek használata és az alpáriság váltja fel. Ne hadarj, próbáld meg a mondanivalódat érthetően és tömören kifejezni és beszéd közben ne gesztikulálj túl sokat,

mert az zavaró lehet a másik fél számára. Hagyj másokat is szóhoz jutni, ne akarj mindig a középpontban lenni.

A beszédhez tartozik a társalgás első lépcsőfoka: a megszólítás, ezen belül is a tegezés vagy magázás témaköre. Nem meglepő, hogy néha mi sem tudjuk, kit hogyan kell megszólítani, hiszen az óvodások is néaninek szólítanak fiatal lányokat, máskor pedig letegeznek a nagymama korú idős hölgyeket. Az biztosan elfogadható, hogy a tegezést csak az idősebb vagy a tekintélyesebb, illetve a nő kezdeményezheti. A felajánlott tegezést nem viszonzni sértő. Az önözés kicsit távolibb, a magázás viszont sokszor gorombának hat.

Miután „megittuk a pertut”, akár étkezéssel is folytathatjuk az ismerkedést. A jó modor evés közben is nagyon fontos dolog. Akármilyen ruhában is feszítettél addig, az asztalnál való viselkedésed rögtön elárulja, ki vagy és honnan jöttél. Igyekezz körültekintően étkezni, lehetőleg ne boríts semmit az asztalra. Ha valaki a társaságból mégis ilyen ügyetlen, akkor tegyél úgy, mintha észre se vetted volna.

A kenyérről ne mártogasd a tányért. Még ha jól esne, akkor sem. Ez azt a látszatot kelti a vendéglátóban, hogy nem laktál jól, keveset kaptál. Tévhit, hogy baromfi húst kézbe is foghatjuk. Ez csak akkor megengedett, ha a baromficomb végét alufóliába vagy papírba csomagolva tálalták fel. Ne fújd és ne kavargasd a levest, magától is képes a megfelelő hőmérsékletre hűlni. Étkezősasztalnál ne gyűjts rá, legfeljebb ha már mindenki befejezte az étkezést és engedélyt is kaptál rá.

Ezzel át is evezhetünk a dohányzás témakörére. Mikor, hol, milyen körülmények között illik dohányozni? Először is minden dohányos legyen figyelemmel a nemdohányzókra. Tény, hogy a passzív dohányzás is káros az egészségre, de olykor azért el lehet viselni dohányzó embertársunk jelenlétét is. Sajnos még nem fogták fel az emberek, hogy az elszívott csikkeket az utcán eldobálni nem helyes. Ha mégis az utcán gyújtasz rá, ne dobd el a cigarettavéget, hanem inkább helyezd a kihelyezett csikkgyűjtőbe. Égő cigarettát soha ne dobj el, rengeteg baleset adódott már ebből kifolyólag.

Magyarországon az a szokás alakult ki, hogy ugyanarról a lángról legfeljebb két cigarettát szabad meggyújtani, a harmadiknak már újra kell gyújtania. Ez a szokás állítólag az angol-búr háborúból maradt fenn, amikor a lövészárkokban rágyújtó katonák a huzamosabb ideig lobogó fénnel tökéletes célpontot nyújtottak az ellenségnek.

Nem is gondolnánk, de még az utcán is kell illemszabályokhoz igazodnunk. Próbálj úgy öltöz-

ködni, hogy amit viselsz, ne legyen feltűnő és az időjáráshoz illő legyen. Még zuhogó esőben se akard kisajátítani a járda jobbik, eresz alatti részét. Akármilyen éhes is vagy, próbálj meg ne az utcán enni, mert az neveletlenség.

Mindannyian jó egyetemistákhoz illően látogatjuk az előadásokat. Igen, erről is vannak lejegyzett szabályok. Gykezz mindig pontosan érkezni, de ha mégis késnél, ne akarj az első sorban ülő barátnődig vágtatni, hanem próbálj minél hamarabb ülőhelyet keresni. Ha úgy érzed, mindjárt elalszol, vegyél erőt magadon és ne ásitózz folyton.

Nos, ebben a cikkben csak néhány illemszabályt sorakoztattam fel azok közül, amiket már könyvbe foglaltak. Ám ezeken kívül sok olyan is létezik, amelyet még sehol nem jegyeztek le, ezért igykezz mindig udvariasan viselkedni, hiszen soha nem lesz második lehetőség jó első benyomást kelteni.

GÁLFI ANDREA

Bálok tánca - táncok bálja

*„Sok van, mi csodálatos,
De az embernél nincs semmi csodálatosabb.”*

Biztos vagyok benne, hogy sokunknak csenenek ismerősen Szophoklész halhatatlan művének, az Antigonének emlékezetes sorai. S még mielőtt irodalomtudományi fejtegetésekbe kezdenék, leszögezem, hogy a fenti két sor ezerféle értelmezést enged. Ezen értelmezések egyik vonala lehet pontosan maga a cáfolat is, itt és most azonban nem erről szeretnék írni. Inkább arról, hogy miért is olyan csodálatos az a létforma, amit mi önmagunkat azonosítva embernek nevezünk?

Az érzelmekkel sok mindent lehet kezdeni: lehet őket takargatni, óvni, nem érteni, elfojtani és ki is lehet őket fejezni. Beszéddel, írással, kiabálással, arcjátékkal, megénekelve vagy megrajzolva, netán kifaragva. S mindezek mellett rendelkezünk még

azzal a képességgel is, hogy eltáncoljuk mindazt, ami ott legbelül leledzik. Hát ezért (is) olyan csodálatos az ember.

De mégis, mi a tánc? Mód vagy eszköz? Alany vagy állítmány? Szín vagy árnyék? A hozzáértők azt mondják, hogy a tánc olyan, mint a zene. Ez elsőre talán semmitmondóan hangzik, hiszen a kettő kapcsolata evidens. Arról van szó inkább, hogy a tánc olyannyira ősi, mint a zene. Nem csak azért, mert a ritmus és a mozgás egymás szerelmesei és karöltve járnak, hanem azért is, mert azóta táncolunk és énekelünk, amióta evolúciós megilletődöttségünkben hirtelen felegyenesedtünk, szakócat faragtunk és tüzet raktunk.

A közösség, a vérség, majd a távolabbi rokonság védelmet, otthont teremtett, a tánc pedig szokássá lett, számtalan céllal, magyarázattal, funkcióval és máig kíséri az embert. S nem csupán a közösséget,

hanem az egyént is követi minden életszakaszban: menedéket, menekülést vagy éppen nyitást, kapcsolattartást jelentve.

„A tánc egy vagy több ember művészi értékkel bíró, illetve élményt okozó mozgása. A tánc lényeges része a ritmus, a ciklikusság, ezért általában zenére adják elő.” Így kezdi a jelenség magyarázatát az elektronikus szabad enciklopédia. Definíció helyett helyénvalóbbnak érzek inkább néhány impressziót, melyek a megértést és (főleg) a megérezést szolgálják: árnyékok és fények, alanyok és állítmányok, arcok és tekintetek, mozdulatok és állomások, hangok és hallgatások, lelkek és gondolatok... ez a tánc.

Szépen lassan kialakult mára a táncok ezerféle formája és stílusa, amelyeket általában a kifejezendő hangulathoz és érzelmekhez igazítva csoportosítunk. Megyannak a korosztályok, a különböző népek és az egyes társadalmi csoportok saját mozgásformái.

S most lássuk: vajon milyen a mi táncunk? A báli táncok a mai napig követik a kor aktuális divatját. Sokak szerint azonban a bálban ma is kizárólag keringőzni illik, vagy maximum polkázni. Akik azonban csak egy kicsit is tájékozottabbak (és jártak már jogászbálban), azok tudják, hogy a rumbának, cha-cha-chá-nak vagy a tangónak ugyanúgy helye van a táncparketten egy ilyen fényes-pompás rendezvényen is. Szerencsére minden évben bővül a báli táncok repertoárja és egyre népszerűbbek a történelmi magyar táncok is.

A társastáncok közül a keringőnek van a legrégebbi hagyománya. A báli programok nélkülözhetetlen tánc, melynek zenéjében igen sok vonós hangszer szerepel. Neve a német „waltzen” (forogni, keringeni) szóból származik és a talajon sikló lábak forgó mozgására vonatkozik.

Az angol és a bécsi keringőt követően talán a tangó a legnépszerűbb báli tánc. Ezt régen a bordélyházak látogatói táncolták és erotikus jellege miatt évekig tiltott volt. Mostani formája, stílusa az erőteljes haladómozgásokban jelenik meg, amelyek szaggatottan váltakoznak a szenvedélyes dinamika és a feszült szünetek között.

A rumba több kubai páros tánc gyűjtőneve. Itt is lírai mozdulatok keverednek erotikus elemekkel. A

nemek párbeszédében a nő ingadozik az odaadás és az elutasítás között, a férfi pedig a vonzódás és a függetlenség között.

A cha-cha-cha tovább bővíti a versenytáncok latin-amerikai ágát. Maga a szó a zene ritmikus részének tekinthető, melyet a zenészek érthetően, világosan kifejeznek és a táncosok három kis lépéssel interpretálnak.

Egészen más stílust képvisel és jelenít meg a slowfox, melynek eredete a foxtrottban keresendő. Lineáris lépésmintákat követő, művészi megformált, hosszú, sikló járómozgáson alapul. A táncot a hanyag eleganciával előadott, hosszan elnyújtott lendületek jellemzik, melyeket gyors fordulatok és meglepő pózok tesznek varázslatosá.

A magyar történelmi táncok közül a legismeretesebb és ma már a legtöbb bál elengedhetetlen tánc a felemelő hangulatú palotás. Királyi és fejedelmi udvarokban is táncolták, a 18. és 19. században élte fénykorát. Ünnepeyes tartású társastánc, melynek hangulata derűs, lovagias. Elnevezését a várak, kastélyok dísztermeiről nyerte. A palotás részben a verbunkos és a friss pároson alapszik, és így a férfias magyar virtus is érvényesül, de végül előkelő kifinomult táncá fejlődött. A színpadi zene is befogadta: Erkel Ferenc Hunyadi László című operájában és Kodály Zoltán Háy János című daljátékában is szerepel.

A báli táncokat valamikor meghatározott sorrendben ígérték oda a hölgyek szívük választottjának vagy esetleg az estélyen felbukkanó alkalmi partnereknek. Az így osztogatott kegyet táncrendnek hívták. Ma már nem divat, de - ha van - a táncok rendje még mostanság is meghatározója egy-egy bál hangulatának.

Az első, magyarul nyomtatott táncrendek elször 1840-ben, a pesti törvényhallgató ifjúság bálján jelentek meg. A borítékba zárt, bőre nyomott nyolclevelű könyvecske, amelyet a figyelmes rendezők ceruzával is elláttak, tartós divattá vált. Száz évig szebbnél szebb kivitelenben a táncrend lett minden báli mulatság legfőbb ékessége - természetesen a hölgyek ruhakölteményei mellett.

A Nagyváradi Jogászbál

A ma este lezajlott fényes elit bál tündéri keretében, melyet jogászaink rendeztek a Csarnok díszes termeiben, kezdte meg Karnevál herceg uralkodását, amelyet az idén sajnos, nagyon rövid időre szabtak a Kalendárium-csinálók.

Karnevál! Szeretném ellopni az álmát a leánylelleknek, melyek rólad ábrándoznak habfehér váncosokon és a te csörgősipkára bízzák minden diadalukat.

A vallás csendes boldogságot nyújtó szent hetei után terád vágyakoznak a szép asszonyok. Oh Farsang! Terpszikhoréval, a bájos táncműzsával együtt uralkodol mindenekfelett, de főleg szerelmes szíveken, melyek egy tüzes csárdás vagy keringő alatt nyilatkoznak meg szerelmes ajkakon...

Mintha virágkongresszus lenne, egész Bihar és Várad legszebb tündéraszonyjai és leányai adtak egymásnak találkozót.

Az illatozó virágok ragyogó szépsége, a divatos báli toilettek gazdag színpompája egy har-

monikus festői képpé vetődött, melynek csodálatos kaleidoszkópszerű tarkaságán gyönyörrel és bámulattal pihent meg minden férfiszem.

Úgy fél 9 óra felé gyülekeztek az ambiciózus rendezők, hogy a bálanyákat kellőképp fogadhassák.

Végre kevéssel fél 10 után érkeztek meg a bálanyák, Bulyovszky Józsefné, báró Gerliczy Félixné, Nagy Ferencné, Márkus Lászlóné és Miskolczy Barnáné, kiket a rendezőség élén Knapp Lajos fogadott. Midőn azután Bura hegedűjén megcsendült az e alkalomra Heller Béla által komponált pattogó csárdás első táncra hívó akkordja, megkezdődött a várva várt, az édes tánc.

A hölgyeket derék jogászaink egy rendkívül ízléses táncrenddel lepték meg, mely évek múltán is hirdetni fogja édes leányszíveknek a szép jogászbál kedves emlékeit.

/Ady Endre, Szabadság, 1901. január 9./

Álarcosbál

A lány unottan hintáztatta a fotel puha karfáján hanyagul átvetett lábait, miközben égék szemével türelmetlenül méregette lassan száradó körmeit. Igaz, manikűröse két nappal ezelőtt az estélyijéhez színben és stílusban tökéletesen passzoló műkörmöt varázsolt kezére, de azért készülődés közben ő is festett rá egy színtelen réteget. Amit most hanyag kézmozdulatokkal igyekezett megszáritani. Egy idő után elunta a haszontalan csuklórázást és kezét óvatosan a combjára fektette. Ahogy fejét hátrahajtotta, aranyszőke haja szétterült a támlán, míg tekintete vándorútra indult a szobában.

A tágas nappali tagadhatatlanul divatosan festett. Puha, galambszürke drapériák, fehér bőr ülőgarnitúra, fekete, bolyhos szőnyegek. Az ablakok a város egyik forgalmas sugárútjára néztek, amelyen még így, az este közeledtével sem akart szünni a nyüzsgés. A falon szurrealista festmények reprodukciói, a vázákban művészi művirág-kompozíciók. A kovácsoltvasú és üvegéből készült polcokon elszórvva könyvek, divatos dísztárgyak, elegáns keretekben fényképek. Szeme mégsem a két évvel ezelőtt még kedvencének tartott történelmi családregegyén vagy az öt hónapja ünnepelt születésnapjára kapott kis márvány aktszobron állapodott meg.

Az egyik polcon várakozó két álarcon akadt meg a szeme. Az egyik az a halványkék selyemből készült, csipkével és tüllel díszített maszk volt, amit a mai bálon viselni fog. A párját mélyfekete bársony borította, a szemrést apró fekete kövek keretezték, a tetejét lágy tollak fogták körbe, felső íve pedig sejtelmes fekete gyöngyökkel volt kirakva. Ám a jobb oldalán egy toll hiányzott, és a toll tövével levő fekete gyöngy sem volt a helyén.

Szeme pár másodpercig vágyakozva pihent meg a fekete maszkon, de aztán hirtelen ráeszmélt, hogy mit is néz és gyorsan elkapta tekintetét. Ugyanis sorra toluáltak fel benne az emlékek a maszk tulajdonosáról és a toll elvesztésének napjáról. De most nem akarta sorra felidézni őket. Ma van a bál, felesleges régi dol-

gokon töprengenie. A körme is megszáradt már. Készülnödnie kell.

Már az ajtóval szemközti nagy falitükörben ellenőrizte álarca és halványkék selyemruhája összehatását, amikor rájött, hogy báli hangulata elillant és valami egészen más foglalta el a helyét. Pár pillanatig tartott csupán, mire felidézte, hogy mi is okozza lehangoltságát. Eszébe jutott, hogy a maszk által felkavart emlékek tették tönkre a készülődés izgalommal vegyes várakozással teli perceit és felsóhajtott. Ideje volt indulni.

Amikor már a múzeum aranyoszlopos, szikrázó csillárokkal kivilágított előcsarnokban köszöntötte barátait, úgy érezte, hogy az érzés elmúlt. A kellemes beszélgetések, a régen látott ismerősök köszöntése, a gyönyörűen feldíszített terem és a drága pezsgő elúzták rosszkedvét. Legalábbis ebben reménykedett.

Barátaival az első bálózó nyitótáncosok bevonulására vártak a fölépcső mellett, amikor szeme sarkából meglátott egy ismerősnek tetsző alakot az emeleti karzaton. A fenti tülekedésben persze semmi nem látszott tisztán, de egy molett hölgy hatalmasra tornyozott rézvörös frizurája mellett mintha egy férfi fejét vélte volna látni. A férfi fekete maszkot viselt. Bársonnyal borítottat, fekete kövekkel a szemrés körül, tollakkal és gyöngyökkel a tetején.

Azonban a felismerés pillanatában bevonultak az első bálózó párok, hogy bécsi keringőjükkel megnyissák a bált és a hirtelen támadt tülekedésben a mögötte álló idősebb úr véletlenül meglökte. Amint visszanyerte az egyensúlyát és gyorsan nyugtázta az úr kedves szabadkozását, ismét felnézett a karzatra, de férfinek nyoma sem volt már. Összezavarodva állt barátai között. A bécsi keringő alatt szórakozottan kortyolgatta pezsgőjét, miközben elszántan gyözködte magát, hogy csak a szeme káprázott az imént.

A megnyitó után elfoglalták asztalukat a fenti díszteremben. Az ízletes borleves és a finom vadétel el is homályosította benne a karzaton feltűnő férfi emlékét, a habos desszert és két

újabb pohár pezsgő pedig teljesen elfeledtette vele a történeteket. Csak a megmagyarázhatatlan üres érzés maradt meg benne ennek ellenére is.

Vacsora után az impozáns boltíves folyosón beszélgetett egyik munkatársával, amikor ismét megpillantotta az ismerős férfit, aki most egyenesen őt nézte. A lány esésű, puha fekete tollak a lépcsőfordulóban vonták magukra a figyelmét egy pillanatra. Ám most egy magas, szigorú tekintetű fiatal lány zavarta meg, aki ebben a pillanatban vonult le a lépcsőn egy köpcös, a férjének kinéző idősebb úr és egy fiatalember társaságában. A hölgy láthatólag meg volt elégedve kísérőivel, de mire a kis csoport levonult a lépcsőn, a tollaknak már nyomuk sem volt. Munkatársa pedig hátrafordulva próbálta meg kideríteni, hogy ki is vonta el beszélgetőtársa figyelmét. Így kénytelen volt ismét megjátszott érdeklődést tanúsítani kollégája újabb unalmas története felé, bár a magára erőltetett kíváncsi arckifejezés mögött száguldoztak gondolatai.

A bál lassan a végéhez közeledett, már csak a legszenvedélyesebb táncosok maradtak a parketten. Őt legkitartóbb táncpartnere immár harmadik alkalommal hívta táncolni. Láthatóan nem szegte kedvét, hogy párja elég szórakozott ezen az estén és egyáltalán nem a keringő körül forognak gondolatai. Hagyta, hogy a férfi vezesse, miközben a válla felett a többi táncoló

párt nézte. Ekkor hirtelen felszikkasztott valami. Egy pillanatra két, nevetve elsuhanó pár között megint ott volt a maszkos férfi. A szemét körbeölelő kövek mesésen csillogtak a színpadí világítástól. Még a lépést is elvétette, mivel megbabonázva bámulta a helyet, ahonnan imént még az ismerős arc mosolygott rá.

Ezek után már nem is próbálta meg tettetni, hogy élvezzi a bált. Fáradtságra hivatkozva kimentette magát, elköszönt barátaitól és elindult haza. Ahogy leszegett fejével ment lefelé a széles főlépcsőn és elhaladt a forduló antik tükrei előtt, már nem kereste a feketebe burkolt arcú férfi alakját. Az emlékek, amiket a lakásában, körömszáritás közben magába fojtott, most már fájón közelinek tűntek.

Ahogy kilépett a múzeum hatalmas kapuján, ösztönösen zsebre dugta kezét. Hideg téli éjszaka volt.

Azonban a zseb nem volt üres. Lassan továbbbátálva, egy utcai lámpa halvány fényénél nézte meg, hogy mi lapult kabátzsebében.

Egy fekete toll volt. Lágy esésű, puha, mélyfekete toll, a tövénél sejtelmes fekete gyöngy.

Pontosan ugyanolyan, mint ami az otthoni polcon őrzött bársonymaszok felső részéről hiányzott.

JAGODICS IVETT

Báli versgyűjtemény

Babits Mihály: Bálterem most az ősz...

Bálterem most az ősz
sárga selyemmel.
Legyezők röpködése.
Táncok lengése.

Uram, mi a levegőben
táncolunk, szállunk,
s ha fáradtan táncból kiállunk,
a szőnyegre lehullunk.

Ha tánc van, ahol tánc van,
minek az a sok szőnyeg?
Oly puhák, vastagok,
és folyton fölgűrődnek...

Sűrű, kemény zene fásaszt,
milió hegedű hangja;
látatlan cigányok csücsülnek
a felhő karzatán.

Lenge lankadás, minden könnyű!
Csak egy nehéz: a lábam.
Csetlek és botlok,
mint kábult részeg a bálban.

Babits Mihály: Illusztrációk mindenféle könyvekhez Utolsó kép

Nézd! Áll valami óriási bál
egy táncos örvény szíveket cibál.

Illatos felhők nyúlnak szerteszét:
bugyborgó zene, csiklandó beszéd.

A nagy zajtól hunyorgnak fény szemek,
sugarak pántlikái rengenek.

S a nagy fénytől mint ázott angyalok,
vakulnak és fakulnak a dalok.

Tenger a fény itt és a zene szél
s a vidám világ vihar és veszély.

Kosztolányi Dezső: Tánc

Felzendül a húr a sikos terembe,
s egyszerre zörgenek az ablakok,
ruhák színes gomolya forr kerengve
és a szemekbe látatúz ragyog.

Pihegnek a láztól a női mellek,
erős kezekben égnek a kacsók,
és a tükörnél, ciprus árnya mellett
acélerővel csattan el a csók.

A vágató tánc vad rohamban nyargal,
repül a nő a sáppadó lovaggal,
szemükbe lóg kuszált, sötét hajuk.

S amíg a kurjantások árja zúg,
a padlatot söpörve megjelen
a tánc múzsjája félig meztelen.

Juhász Gyula: Muzsika

A házban, ahol az olcsó mámor vár,
A zongorához ült le valaki
És fölsírtak sóvárgón, lágyan, tompán
A nagy Chopin holdfényes dalai.

Egymásra néztek a szegény leányok,
Tág karikára nyílt mindnek szeme,
Az idegen ujjongva zongorázott
És mint egy álom, úgy fájt e zene.

A tánc megállott, a kacaj elállott;
Némán, fehérén állottak a párok
És kipirult a sápadt idegen.

S a kopott szalon úgy érezte mostan,
Hogy valami bús, óriás szív dobban
A sántalábú, ócska hangszeren.

Báli divat

Bálba nem járunk gyakran, éppen ezért lelkesen, heteken át készülünk rá. A ruha és a kiegészítők beszerzése, a smink és a frizura elkészítése ráadásul nem is olcsó mulatság. Ezért fontos, hogy a bálon jól is érezzük magunkat. Már fél siker, ha kedvesünkkel vagyunk, kellemes a társaság és a helyszín, jó a talpalávaló és a megjelenésünk is tökéletes.

Milyen legyen a ruha hossza: térdig érő, midi, maxi? Mit vegyünk fel hozzá: stólát a ruha anyagából, muszlint, selymet, tollat, csipkét? Mit vegyünk fel fölé? Milyen cipőt viseljük alatta? És persze a megfelelő táskáról, kesztyűről, legyezőről és egyéb kiegészítőkről sem szabad megfeledkezni. De nem kell megijedni, rövidke útmutatónk segít eligazodni a bálzás divatjának útvesztőiben.

A báli megjelenésnek máig érvényes, tradicionális szabályai vannak. A nőknél hagyományosan nagystélyi, azaz a hosszú ruha az elfogadott, a férfiaknál eredetileg szmoking vagy frakk mellényel és csokornyakkendővel volt az előírás. Az Operabálra ma is ezek a szabályok vonatkoznak, más bálók esetében azonban már nem ilyen szigorúak az előírások.

Vegyük hát sorra a báli divat tárházát. Kezdjük először a legfontosabbal, magával a ruhával. Akik nem szívesen vesznek fel hagyományos értelemben vett nagystélyit, egyedi, extravagáns fazonú modelleket is választhatnak. Akár rafinált szabású nadrágos együtttest is. A klasszikus estélyi ruha anyagából szabott, feltűnően bőszárú, olykor szoknyahatású nadrág fűzőszerű felsőrészsel vagy muszlinblúzzal és magas sarkú cipellővel társítható.

Ha viszont mégis a hagyományos estélyi ruha mellett voksolunk, a tervezők minden igényünket kielégítik a visszafogottól a klasszikus szabáson keresztül a legextrémebb megoldásokig. A deréktól lefelé erősen bővülő, földig érő ruha jótékonyan ápol és eltakar, szabásvonala a teltebb derekat is

karcsúnak mutatja. Anyaga selyem vagy bársony legyen, de jó párosítás a bársony muszlinnal vagy csipkével is. Emellett választható egyszerű A-vonalú, rafinált szabású, érzéken testhezilló vagy aszimmetrikus aljú ruha is.

Ha nem tudod, hogy mit vegyél fel, válaszd a „kis feketét”, ami sosem megy ki a divatból és megfelelő kiegészítőkkal szinte bárhová felveheted. A színekre áttérve: sokan kitartnak a fekete szín mellett, amely valóban csodákra képes a karcsúsítás terén. Ám hasonlóan jótékony hatásúak az éjkek, a mélyzöld és a sötétbordó ruhák is. Vékonyabb alakúak bátran választhatnak fémes fényű tónusokat: ezüstszürke, órany vagy bronzbarna estélyit, valamint üde színű, például piros, narancssárga, pink, égkék, türkiz, lila, zöld, sőt pasztellárnyalatú ruhát is.

Vannak olyan ruhák, amelyek anyaguknál és fazonjuknál fogva önmagukban viselve, megfelelő ékszerrel kiegészítve a legszebbek. Ám sok esetben kívánczik az estélyihez valamilyen öltözék-kiegészítő is. A mély dekoltázsú, ujjatlan modellek stólával, boleróval vagy blézerrel viselhetők. Ezek a ruhával azonos anyagból vagy azzal harmonizáló kelméből készülhetnek. Ismét divat a boa, amely a legkülönfélébb színekben kapható.

A klasszikus báli megjelenésnek elengedhetetlen kellékei a hosszú kesztyű és az ékszerek. Ékszerben a strassz és a briliáns játszik, a lényeg itt is az, hogy harmonizáljon a ruhával. Ha nagyon egyszerűnek érezzük a ruhánkat, hivalkodóbb ékszert viseljük hozzá, ellenkező esetben egy egyszerű gyöngy-sor is megteszi.

Fontos kérdés a cipőválasztás is. Itt nem a kényelem az elsődleges szempont, ugyanis egy lapos sarkú cipővel mindent elronthattunk. Mindenképpen magas sarkú cipő vagy szandál dukál a báli öltözékhez, azonban ha táncolni szeretnénk, válasszunk a túsarok helyett stabilabb sarkú cipőt, főleg ha nem vagyunk hozzászokva a viseléséhez.

Frizuránkat is alkalomhoz illőre kell alakítanunk. A hosszú hajúaknak rengeteg lehetőségük van, kivéve a kibontott haját. Akármilyen szép is legyen a hajkoronája valakinek, az estélyihez fel kell kötni. A konty a legszokványosabb alkalmi frizura, ráadásul ez is stílusunk szerint alakítható klasszikusra vagy kicsit lazábbra, ki-lógó szemtelen tincsekkel, sőt extravagánsabb formáiból minden irányba meredezhetnek a

tincsek. Díszíthető hajtúkkal, virágokkal, szalagokkal, ízlés szerint. A félhosszú haját se hagyjuk csak úgy lógni. Elbolondíthatjuk csatokkal, fejpánttal vagy egy alkalmibb, hátul felemelt igazítással, esetleg póthaját is használhatunk. A rövid hajúaknak ennél kicsit nehezebb dolguk van, de egy fodrász akkor is tud elegáns, nőies formákat alkotni.

GACSÁLYI ANDREA

Báli gasztronómia

A zene, a táncok sora után egy báli estélyen mi lehet az, amit az előbbiekhöz hasonló kíváncsisággal és várakozással fogad a szép ruhás közönség? Nos, ez a jelenség nem más, mint a vacsora, ami az egyik csúcspontja egy ilyen rendezvénynek. Miért is?

A dolog első körben nagyon egyszerű: mert szeretünk enni. Mondhatnánk ilyen gyarló az ember. Ám ha tovább tekintünk, emlékezetünk-ből előkeresve családi ebédek, bankettek, esküvők vacsorás emlékeit, máris több élmény kerül elő, mint magának a puszta étkezésnek a ténye. Merthogy az ember - legnagyobb szerencséjére - társas lény, enni is főleg társaságban szeret. Közösségi, társadalmi, rituális tevékenység ez, helyhez, időhöz, szokásokhoz szigorúan kötve.

Ahogy egy bál során szinte minden lépésünkre, megnyilvánulásunkra találunk valami illemszabályt az etikett nagykönyvében, úgy különösen érvényes ez az étkezésre is. Azon a meglehetősen alapvető megszorításon túl, miszerint semmiképp se együk le ruhánkat, rengeteg szabály vonatkozik nem csupán az étkezésre, hanem az étel elkészítésére és a tálalásra is. Habár a vacsorát készítő szakácsok és a felszolgáló pincérek minden bizonnyal tisztában vannak minden idevágó szabállyal, nem árt, ha bálozóként ismerjük az egyes princípiumokat.

Terítésnél a tányérokat középre helyezzük el, kivéve a salátástányért, amely a teríték bal oldalára kerül. A villa a tányér bal oldalára kerül, míg a kés és a kanál a jobb oldalra. Ha papírszalvétát

használunk, azt a villa alá kell tenni. Ha díszhajtogatást (kúp, legyező) szeretnénk alkalmazni, a szalvéta kerülhet az alaptányér helyére (vagy magába a tányérba), valamint a terítéktől balra. A poharaknak a kés fölött a helyük, de ha van desszertevőeszköz, annak a teríték fölött a helye. A vendégváróra vonatkozó elvárásokon túl természetesen a vendéggel szemben is támaszt az illem bizonyos követelményeket. Ezek betartása csupán megszokás és figyelmesség kérdése.

Ha már feszülten ülünk a fent leírt módon megterített asztal mellett, nincs más kérdés, csupán annyi: mi kerül hát az ünnepi asztalra? A báli menüt egy pohár minőségi pezsgővel szokás nyitni, amellyel az egy asztalnál ülők köszöntik egymást. Abban az esetben, ha túl nagy asztalnál kaptunk ülőhelyet, nem kötelező mindenkiel koccintani, elegendő csak a mellettünk ülőkkel. A legelőkelőbb helyeken, így például a Budapesti Operabálon, pezsgőkísérő falatokból is lehet csemegézni: füstölt sajt, lazacos háromszög, tepertős pogácsa, libamájas gallér, valamint szezámós batyu baconnel - ez szerepelt az idei Operabál menülapján ilyen címszó alatt.

A főételt megelőzően előétel felszolgálására kerülhet sor. A könnyű előételek azok a kis mennyiségű fogások, amelyeket a főétel előtt szervíroznak egyenként a vendégeknek, vagy esetleg egy másik megoldás szerint az előételek svédasztalos formában kerülnek terítékre. Annak sincs akadálya, hogy leves helyett kínálják eze-

ket a falatokat, melyek - a fő fogással ellentétben - hidegek is lehetnek. Feladatuk, hogy harmóniában a főétel ízeivel, előkészítsék gyomrunkat a nagyobb adag ételre. A nyersanyagok igen széles körét használhatják fel elkészítésük során. Készülhetnek például tojásból, halból, húsból, belsegéből, zöldség- és főzelékfélékből, tésztából. Fontos szerepe van a gusztusos tálalásnak, melynek fő része a díszítés.

A főételek esetében a menü összeállítása során ügyelniük kell a vendéglátóknak és a szervezőknek arra, hogy az egyedi igényeket is kiszolgálják. Így a választható ételek sorából sosem hiányozhat egy vegetáriánus fogás. A húsmentes alapanyagok közül kiemelendő a gomba, a sajt és az ezerféle módon felhasználható és finom padlizsán. A vegetáriánusok igényein túl azonban a főfogásokat természetesen főleg a különböző húsételek jelentik.

A vadhús, amellett, hogy a legfinomabb hús, a legelőkelőbb ételek egyike. Különböző karakteres mártásokkal, gyümölcscsel (például aszalt szilvával) készítik, köreteként pedig burgonyakroketet vagy burgonyafánkot érdemes fogyasztani. De ez csupán egy a klasszikus vadreceptek közül. A burgonyából készült köret helyettesíthető például - egy igen különleges recept szerint - aszalt ananással is, ekkor azonban már a mártás elmarad, inkább dióbundába öltöztetik a szarvashúst.

Csirke-, kacsá-, sertéshús, illetve halak is kerülhetnek a báli asztalra, úgy, hogy mindenki megtalálja az igényeinek és ízlésének megfelelőit. A fogásokat általában hosszabb nevekkel látják el, amelyek alapján a vendég a főbb összetevők meglepő vagy éppen egyáltalán nem meglepő összeállításáról tájékozódva teheti le voksát a neki legszimpatikusabb mellett.

Ilyen ezekhez hasonló elnevezésekkel találkozhatunk a kínálatot böngészve: diós-szalonnás göngyölt csirke, fetával és paradicsommal rakott pirított csirkemell, valenciai ropogós sajtos-sonkás csirke sörpalacsintában, kacsamell tekercs salátaágyon, almával párolt hal repás burgonyapürével... De nem maradhatnak ki a „nagy klasszikusok” sem, így például a csülök pékné módra vagy a cigánypescenye.

A desszert ezek után pedig már csak hab a tortán. Éppen ezért itt már a mennyiség számít a legkevésbé, fontosabb a minőség és a művészi tálalás. A desszert befejezté teszi vacsoránkat, legyen szó egyszerűen egy tál művészien elrendezett gyümölcsről vagy bármilyen bonyolultabb édességről. Ebben a kategóriában nagy klasszikusnak számít a túrós béles, a Gundel palacsinta és a somlói galuska. Ezekon kívül azonban az ízek és alapanyagok kombinációjának kimeríthetetlen tárháza áll rendelkezésre és a méltó befejezéshez már csak egy jó erős fekete hiányzik.

SÁNDOR ANITA

Pezsgő báli hangulat

Soha nem gondoltam volna, hogy a pezsgő, a konyak vagy akár a brandy létrejötte és elterjedése a véletlen műve. Ám a jogászbálokon sem szűrösölgethették e finom nedűket, ha valakik régen nem feledkeznek meg erről-arról és nem rontanak el ezt-azt. De csak örülhetünk, hogy mégis így történt.

A pezsgő a bornak olyan fajtája, amelynél a bor második érése magában a palackban megy végbe. Az alapborokat úgynevezett tiragelikórral vegyítik, aminek hatására szénsavassá válnak. A szénsavas bort már régóta ismer-

ték Champagne-ban, hiszen a hűvös éghajlati adottságok következtében az erjedés sokszor csak a szüretet követő év tavaszán fejeződik be, de ez a bor akkoriban selejtnek számított. A pezsgőgyártást állítólag don Pérignon, a hautevillers-i apátság pincemestere találta fel 1670 és 1715 közt. Igen hamar elterjedhetett, mert már a XVIII. században sokfelé ismerték a pezsgőt.

A palackozások utáni legelső felbontáskor csak hüledeztek a termelők, hogy ismét több üveg habzó katasztrófát sikerült készíteniük. Talán a champagne-i pezsgőkészítők nem is töké-

letesítették volna az elrontott bort, ha a londoni előkelő társaságok nem kedvelték volna meg a pezsgő legelső változatát.

Magyarországon pezsgőkészítéssel először az Esch és Tsa foglalkozott 1833-tól, majd őket követte a pécsi Littke 1876-ban. Az 1880-as évektől pedig a budafoki Törley cég foglalkozott - és foglalkozik azóta is - pezsgőgyártással.

A selymes ízű konyak is Franciaország italkészítőinek hírnevét öregbíti. Történetének kezdete a XVII. századra tehető. Az akkori Franciaországban XIII. Lajos és Richelieu bíboros nem csökkentette az adókat a parasztság kérésére, s a bor eladásával kapcsolatban sem tett engedményeket. Ezért a parasztok termékeiket nem adóköteles borként, hanem párlatként vitték piacra és így születtek meg a konyak. A párlatnak az egyszerűség kedvéért a tengeri kikötő, Rochefort felé folyó Charente jobb partján fekvő városról a Cognac nevet adták, amely franciásan írva ma védett márka.

Az első konyak készítésére azonban létezik egy másik lehetséges magyarázat is. Állítólag az Anglia és Franciaország közötti százéves háború idején készítették az elsőt, mivel a bortermelők nem tudták eladni boraikat a háborús zavargá-

sok miatt, és így arra az elhatározásra jutottak, hogy koncentrálják, vagyis desztillálják a bort és ennek során készült el az első konyak.

A lepárlás francia szakemberei szerint a konyak hétévente megduplázza értékét. Ezért a minőségi javulásért azonban nagy árat kell fizetni: az évi két-háromszázaléknyi párolgási veszteséget, amit az „angyalok részének” is neveznek. Sajnos a konyakot magas ára miatt igen gyakran hamisítják, sőt közönséges finomszeszből is készítik oenant-éter hozzáadása és karamellel való festés által. Az utóbbi időben pedig - főleg a franciáknál - nagy divat lett a fiatalabb évjáratú konyakot tonikkal keverni vagy jégkockákra önteni.

Hogy mégis hogyan ízleljük ezt a különleges italt? Vannak, akik egy húzásra lehörpintik és vannak, akik órákon át élvezik az ital különleges zamatát. Egyesek határozottan állítják, hogy elengedhetetlen a tulipán alakú pohár használata, azonban sok fogyasztó számára tökéletesen megteszi egy nagyobb pohár is, hogy a kéz egy kissé felmelegítse ezt a fenséges italt.

GÁLFI ANDREA

Bálok a filmvászonon

Egy bálon sok minden megtörténhet. Nagy társaság kis helyen. Sejtelmes mosolyok, tekintetek. Ruhák, amik magukért beszélnek, de csak egyvalakinek szólnak. Apró konfliktusok, látványos hisztik, botrányos kivonulások, esetleg olykor leszakad egy csillár vagy bejelentik, hogy bomba van az épületben. Egy estélyen zajlik az élet, sőt az estély maga az élet, amely gyakran álarcot öltve mutatja a legemberibb arcát.

Minden jobb történetben van egy estély, bál vagy nagyobb táncösszejövetel, amely emeli a belőlük rendezett film színvonalát. Szeretik a rendezők, mert gyakran támogatja a balul megírt forgatókönyvet, hiszen a történetről a látványra helyezi a hangsúlyt. Az Oscar-gálán gyakran a legjobb smink/kosztüm díjára a nagyestélyis éjszakákat megjelenítő produkciókat jelölik, például ilyen

volt 2007-ben az Ian McEwan regényéből adaptált Vágy és vezeklés, amelyben a történet fő konfliktusát egy balul sikerült elegáns családi estély adja.

Tudatregényből élvezhető filmet készíteni csak úgy lehet, hogyha a rendező és a színész ügyel a díszletekre: a látványra és a némajátékra, testbeszédre, mimikára. Szintén 2007-ben volt jelölt és nyertes produkció az Elisabeth, az aranykor, ami a XVI. századi angol udvart kelti életre. Cate Blanchett, mint Erzsébet királynő harcol az intrikákkal és más országokkal, olykor pedig táncra perdül egy estélyen.

Számos ilyen karakterű filmmel találkozhatunk: az Egy gésa emlékirata, a Büszkeség és balítélet-adaptációk, a Gyűrűk ura, Az ördög Pradát visel - mind nehezen megvalósítható adaptációk, amelyek a látványos bukástól csak a látvány menthet meg. Egy jó forgatókönyv több szálon futó cselek-

ménye mellé persze nem kellene a figyelemelterelő ruhák és a látványos multságok. Példa erre a 2001-ben Oscar-díjra jelölt Gosford Park. Félreeső angol vidéki kúriában tervezett estély: vadászat délelőtt, ebéd, ötórás tea, vacsora, gyilkosság éjfélkor. A cseléség pedig táncol, ha az arisztokrácia nem figyel, az arisztokrácia pedig bomlik, ha nincs jelen senki. Az izgalmas történetet a színészi játék teszi élvezetessé, a díszlet pedig tovább fokozza ezt. Az Agatha Christie regényeiből készült adaptáció is hasonló stílusúak: hidegvérű mosolyok, szerény angol hölgyek, szépreményű örökösök tartkiják az estélyeket.

Talán a legextrémebb bált az 1997-ben rendezett Ötödik elem című sci-fi-akcióban láthatta a nézőközönség. Mindenféle furcsa, csápos lények egy luxusúrhajón, amelynek a fedélzetén ott van Bruce Willis, aki a betolakodó úrlényekkel tárgyal. A maga stílusában. Később a Földet is megmenti, szintén a maga stílusában. További extrém példát nyújtanak a szuperhősök filmek: gyakori visszatérő momentum, hogy az aktuális főgonosz megjelenik egy bálon rendbontási, illetve ríogatási szándékkal, hogy aztán Batman/Superman/James Bond/Indiana Jones megmenesse a nőt, akit általában kidobnak az ablakon vagy késsel fenyegetnek, esetleg elrabolnak vagy inzultálnak. Nem lehet könnyű a szuperhősök szerelmének az élete.

De nem muszáj tragédiának történnie egy bálon: erre a magyar filmek a legjobb példák. Furcsa, hogy egy pesszimistaként számon tartott nemzet vagyunk, de a filmvásznon tudunk mulatni. Elég csak Latabár Kálmánra gondolni, aki fekete-fehér színvilágban is csillog az Egy bolond százat csinál című filmben, ahol magát oroszánvadász grófnak füllentve próbálja meghódítani a hölgyeket.

Ha további szórakoztató bálokat keresünk, legegyszerűbb az amerikai tinédzserfilmeket választani - és a szalagavató bált. Általában ezeken az örök vesztes nyeri el a csodanő vagy az alfahím szívét, valamint minden diák legalább huszonöt éves és profi táncos. Példának ott A csaj nem jár egyedül és az Amerikai Pite.

A filmszakmának vásznon kívül is sok köze van az estélyekhez: különböző esküvőről, összejövetelekről, ruhabemutatókról tudósít a sajtó, ahol a színészek a lesifotósoknak adják elő a kamerák előtt begyakorolt nagyjeleneteket. Minden évben egyszer összegyűlik a filmvilág apraja-nagyja: rendezők, forgatókönyvírók, vágók, jelmeztervezők, színészek, hogy az Oscar-gála keretében megtudják, hogy melyek lettek az év legjobbnak ítélt alkotásai.

Hogy utána mit csinálnak? Mi sem egyszerűbb: báloznak.

SONKOLY TÍMEA

Bor, szerelem – borszerelm

„Bort iszik az úton járó, akár bolond, akár báró.” (Bormondás)

Vajon honnan fakad az emberiség bor iránti szeretete? Idézetek és népi bormondások sokasága jelzi ennek az alkoholtartalmú italnak a jelentőségét és talán választ is adnak a kérdésre. A bor teljessé teszi az életet: valami megmagyarázhatatlan élményt jelent az, ha jó társaságban jó minőségű, finom italt fogyasztunk. Történelme van és hagyománya. Inni pedig úgy illik - nem az etikett szigorú szabályai szerint, hanem valami mélyebb tiszteletből fakadóan -, hogy mindvégig tudjuk: fáradtságos munkával került

asztalunkra a jó bor. Érezni kell benne a nap fényét, a gondos kezek munkáját, az időjárás kegyességét. A borban nem csak igazság, de élet is van.

Az egyik legősibb alkoholos italunknak és az előttünk lévő főételnek harmóniában kell lennie egymással. Ennek alapján ismeretes néhány alapvető szabály, ilyen az is, hogy marhahúshoz, bárányhúshoz általában bársonyos, zamatos, nemes vörösborokat fogyasztanak, míg a halételekhez (kivéve a halászlét) a fehérbor illik. Manapság azonban a rangos gasztronómiai versenyeken éppen azok a mesterszakácsok tűnnek ki alkotásaikkal, akik áttörve ezeket a megrögzött elvárásokat

szokatlanul kombinálják az egyes ételeket és boro-
kat. Tehát a lényeg a harmónia.

A magyar bor történelme a rómaiakkal kezdődik: Pannóniában, azaz nagyjából a mai Dunántúlon a feltételek kedveztek a szőlőművelésnek és a nemes hagyomány a római kor és a honfoglalás közötti idők mozgalmas századaiban sem halt el. A magyar királyság megalapítását és a kereszténység felvételét követően a kolostorok szerzetesei a hit mellett a borkultúra terjesztését is magukra vállalták: így lett a középkori és újkori Magyarország Közép-Európa legjelentősebb bortermelője. Habár

napjaink bortermelése még mindig a szovjet rendszer következményeit nyögi, újjászületés mégis igen látványos volt.

Bármilyen fajta bor is kerüljön poharunkba - Cabernet Sauvignon, Merlot, Pinot noir, Chardonnay, Sauvignon blanc, Muskotály, Furmint, Hárslevelű, Juhfark, Királyleányka, - fogyasszuk azt a legnagyobb tisztelettel és megbecsüléssel. Olyan titkos természeti kincs ez, amellyel kevés ország rendelkezik, s üde színfoltot jelenthet a világfajták kissé egyhangú tengerében.

SÁNDOR ANITA

Amiből sohasem elég...

Tej, fehér, mogyorós, karamellás, forró... Megveszel egy táblát belőle és mire magadhoz térsz, már csak morzsák maradtak. Ha megkívnád, gyorsan cselekedni kell, de amikor már majszolod, szeretnéd minden pillanatát élvezni ennek a finom, krémes, omlós csodának.

Nem is gondolsz bele, hogy mekkora utat tett meg a csokoládé, hogy hozzád is elérjen. Mexikó-

ból származik, ahonnan a XV. század elején a spanyolok hozták Európába.

Csaknem 500 évvel ezelőtt az aztékok italként fogyasztották a csokoládét, melynek alapanyagai közé a kakaó, a víz, a fahéj, az ánizs, a chili és a kukoricaliszt tartoztak. Spanyolországnak akkor kakaóbehozatali monopóliuma volt. Az ital receptjét titkosan kezelték és cukorral, fahéjjal, vaníliával és szerecsendióval ízesítve fogyasztották. A forró csokoládét 400 éve kezdték fogyasztani Európában, Londonban nyílt meg az első olyan vendéglő, ahol kínálták.

Az XIX. században egy holland feltalálónak köszönhetően egy készülék segítségével sikerült kiszajtolni a kakaóbabból a nehezen emészthető olaj egy részét, így sokat javult a csokoládéital minősége.

Azt hiszem nincs olyan ember, aki ne ismerné ma a híres Nestlé csokit. Nos, a svájci Nestlé fivérek először 1876-ban készítettek tejszokoládészeletet. Nestlé csoki a nálunk kedvelt szerencsi Boci csoki is, amelyet már rengeteg ízesítésben és méretben találhatunk meg a boltok polcain.

Egy német kutatás szerint a csokoládéban levő flavonolok hidratálják, erősítik és szebbé teszik a bőrt. Emellett serkentő hatása van, amely leginkább a vérkeringést és az agyműködést gyorsítja fel. Persze azt se felejtjük el, hogy boldogsághormonokat tartalmaz. Úgyhogy együk, igyuk bátran a csokoládét!

GÁLFI ANDREA

A Gracia trió

A hármas szám népmeséinkből is ismert bűvös hatalmát a mai napig szívesen hívjuk segítségül. Jelen esetben három hölgy formációját takarja, akik hegedűjátékkal varázsolják még elbűvölőbbé a báli hangulatot.

A gratia latin szó, eredetileg kegyelmet jelent és a történelem során rengeteg állandósult szóösszetételben feltűnt. A Dei gratia, vagyis az Isten kegyelméből kifejezés szokásos fordulata mind a keresztény európai, mind pedig a magyar írásos forrásoknak. A görög-római mitológiából ismert gráciák pedig a báj, a kellem, a jóság, a kreativitás és a termékenység istennői, akik a természet harmóniáját testesítették meg. Hármán voltak: a legfiatalabb, Aglaia a Ragyogó, a középső, Euphroszüné az Öröm és a legidősebb, Thaleia a Virágzó.

Alexandra, Ilona és Eszter alkotják azt a triót, amelynek tagjaiként kislánykoruk óta tanulják a zene művészetét. Alexandra hatéves kora óta hegedül, pályafutását ének-zenei általános iskolában kezdte. A kamara és szimfonikus zenekarok mellett különféle stílusokat játszó együttesekben, külföldi turnékon és fesztiválokon is játszott. Ilona, aki gyermekéveit Kárpátalján töltötte, az elemi iskola elvégzése után került Budapestre, a Bartók Béla Konzervatóriumba. A

hegedű mellett brácsán is megtanult játszani. A miskolci születésű Eszter jelenleg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem főiskolai karának hegedű szakos hallgatója.

A báli esték hangulatának megteremtésében a vonós hangszerek óriási szerepet játszanak előkelő hangzásukkal. Yehudi Menuhin zsidó származású amerikai hegedűművész és karmester szerint: „Ha Isten, mint mondják, a maga képére teremtette az embert, akkor bizvást állíthatjuk, hogy az ember saját képére alkotta a hegedűt, helyesebben a nő képére, mert a hegedű gyönyörű istennő.”

A Gracia repertoárjában számos jól ismert klasszikus dallam feldolgozása szerepel: Borogyin Igor Hercege, a Dongó, ami Rimszkij-Korszakov alkotása, a Rossini-féle Tell Vilmos nyitány vagy Brahms Magyar Táncok Fantázia című darabja. Két zeneszerző, Holló József és Molnár László komponálja a lányok számára a hangszorokat. A hegedűtrío menedzsere az a Bodrogi Lívía, aki pár évvel ezelőtt a Princess nevű zenekarnak kezdett fellépéseket szervezni. A Gracia sikerét jelzi, hogy számtalan hazai felkérés mellett sok külföldi meghívást is kapnak.

SÁNDOR ANITA

Póker - a férfiás játék

Egyik este tanakodtunk a barátaimmal, hogy mit is kellene csinálni. Éppen a vizsgaidőszak kellős közepén voltunk, tanulni kellett volna. Elhatároztuk, hogy pókerezünk. Én közöltem előre, hogy a pókert csak messziről ismerem, jobban mondvá csak filmről. Mel Gibson kitűnő alakítást nyújtott a Maverick-ben, ahol sorra győzte le ellenfeleit. Nem ököllel vagy fegyverrel, hanem kártyával, ami elég szokatlan a többi alakításához képest. Közölték velem, hogy már rég nem azt a fajta pókert játsszák, amit akkor Amerikában.

Most a Texas Hold'em fut, mindenki azt nyomja. A lapok kombinációi ugyanazok, csak itt öt lap helyett kettőt kapunk az elején, majd az osztó három lapot tesz ki az asztalra (flop), aztán utána jön még két kör egy-egy lappal (turn és river). A kint lévő öt kártyából és a te saját kártyáidból kell kijönnie párnak, drilnek stb.

Elsőre elég bonyolultan hangzott, de belementem. Kis téttel játszottunk, mindenki kétszáz forintért kapott zsetonokat. Igyekeztem felvenni a ritmust és a kezdők szerencséjével sikerült néha virítanom valamit. Persze közben „felavattak” a többiek. Mikor egészségügy

szüneten voltam, összefogtak ellenem. Úgy osztották ki a kártyákat, hogy nekem royal flush jöjjön ki. Mivel nekem erről fogalmam sem volt, úgy örültem ennek a körnek, mint majom a farkának, csak azt nem vettem észre, hogy mindenki rajtam nevet, na meg azt, hogy az asztal közepén csak a kezdő tétek vannak, szóval nem kaszálok nagyot. Égett az arcom, mint a Reichstag, de nem tudtam mit tenni. Ezt bebuktam és kész.

A társaságot időközben elhagyták a nők. Ugyanis kiderült, ez a játék egyáltalán nem nekik való. Nem értették, mi élvezetet látunk abban, hogy lapokat pakolunk egymás mellé és közben spekulálunk. Túl tudtuk magunkat tenni ezen a traumán és hajnali kettőig játszottunk. Észre sem vettük, hogy így eltelt az idő. A kollégiumi szoba tiszta füst volt a rengeteg cigitől és

a sörösüvegek is sorakoztak az ágy lábánál. Az egésznek volt hangulata. Bár mikor másodszorra is megkaptam ugyanazt a szívatást, ráadásul még észre sem vettem, akkor már egy kicsit én is untam a banánt.

Rájöttem, hogy szeretek játszani, csak nem tudok. Viszont, ha hívnak, hogy játék van, felcsillan a szemem és reménykedem. Hátha ma én viszem el az összes pénzt és lesz egy kis sikerélményem. De néhány kör után mindig kiderül, hogy ez csak álom marad.

A nőknek meg azt tanácsolom, hogy ha férfitársaim pókerezni indulnak, ők inkább szenvedzenek csajos estét. Vásároljanak, nézzenek meg egy filmet, egyenek kalóriaszegény ételt és pletykáljanak. Azt lehet, hogy jobban fogják élvezni.

TÖRÖK TIBOR

Karaoke

A karaoke méltán korunk egyik népszerű szó-rakozási formája, hiszen kiben ne lenne legalább egy kiskanálnyi exhibicionizmus? Kiválsztjuk kedvenc dalunkat, melyet a zuhanyrózsa társaságában már oly sokszor előadtunk képzeletbeli közönségünknek, magabiztosan felfáradunk a pódiumra és indulhat a dalolászás.

A karaoke japán eredetű szó, jelentése üres zenekar. A műfaj az 1970-es években kezdte meg hódító útját a szigetországban. Szülőhazájában eredetileg fáradt üzletemberek „sportjaként” funkcionált. Az öltönyös urak munka után hazafelé betértek egy karaoke bárba, ahol csinos lányok szolgálták fel a szusit és az italokat, valamint a vendégekkel együtt énekeltek, beszélgettek, szórakoztak.

A karaoke a '70-es évek végére már hatalmas népszerűségnek örvendett Japánban, pár éven belül pedig Kelet- és Délkelet-Ázsiát is leigázta, majd a '80-as években a világ többi része következett. Napjainkban eléggé felkapottnak számít, sok nagyvárosban találunk karaokebárokat, ahol több ezer magyar és külföldi dal közül válogathatunk és speciális technika gondoskodik a tökéletes szórakozásról.

Az amatőr előadó az adott zeneszám instrumentális, azaz ének nélküli változatát hallja, a szöveget pedig valamilyen megjelenítőről (monitor, tv, kivetítő) olvasva énekelheti. A legtöbb klipben a szöveg az éneklés idejében elszíneződik, ezzel jelezve, hogy hol kellene tartani. Ez valóban nagyon hasznos funkció, de mindannyian tudjuk, hogy abban nincs semmi móka, ha pontosan, hibátlan hangképzéssel adjuk elő a kiválasztott dalt. Sőt, az eredeti dalt sajátos módon újraértelmező emberkékből lesznek az igazi sztárok.

Ezt tapasztalatból mondom, ugyanis idén a Szegedi Ifjúsági Napokon sikerült előadnom ötdomagammal a Bikini Ki visz majd haza című örökzöldjét kissé módosított vokalizálási technikával - és osztatlan sikert arattunk vele. Állítólag három sátorral arrébb is hallani lehetett a death metálós hörgést, annyira szépen intonáltam.

Láthatjuk tehát, hogy a karaoke nagyszerű kikapcsolódási forma, mellyel úgy repülnek az unalmas percek, mint lágy hangjegyek a szélben. Mi mást is mondhatnék így zárásként: ha nem próbáltátok volna, legközelebb ki ne hagyjátok.

Csomós Árpád

MAGYAR KÖZÖNY

Impresszum

Főszerkesztő: Jagodics Ivetta
 Vezető szerkesztő: Sándor Anita
 Szerkesztők: Buda Zsuzsanna, Burka Éva, Csomós Árpád, Gacsályi Andrea, Gálfi Andrea, Ottlakán Johanna, Petrő Annamária, Sonkoly Tímea, Török Tamás, Török Tibor
 Fotók: Gacsályi Andrea
 Tördelés, borító: Szabó Gábor, UnivDesign

Alapította: Kasza Péter Ferenc és Szénás Tamás
 Felelős kiadó: SZTE ÁJTK HÖK
 Honlap: <http://www.hok.juris.u-szeged.hu/>
 E-mail: kozony@hok.juris.u-szeged.hu
 Nyomda: Csaba-Könyv Kft. Felelős vezető: Somogyi Attila
 Hirdetésszerzés: Universitas Szeged Kht.
 Elérhetőség: (62) 546-680; hirdetes@univkht.hu
 Megjelenik 1000 példányban, ingyenes terjesztéssel

A lap a MESE partnere

Lapunkat rendszeresen szemlézi az

»OBSERVER BUDAPEST«

A 62. Szegedi Jogászbál támogatói:

MAGYAR KÖZLÖNY LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ

„a jogszabályok hiteles forrása”

KJK KERSZÖV

Jogászhimnusz

Nem ütik a jogászt agyon,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Mert a jogász vasból vagyon,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Egyszer vertek jogászt agyon,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Azt is jogász verte agyon,
Sárgarigó, rozmaringos galambom.

Ha az Isten jogász volna,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Csak jogászt teremtett volna,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
De mivel hogy nem volt jogász,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Így teremtett bölcsészt, dögészt,
Sárgarigó, rozmaringos galambom.

Iszik a jogász a csapból,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Sír a kislány az ablakból,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Ne sírj kislány olyan nagyon,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Nem ütik a jogászt agyon,
Sárgarigó, rozmaringos galambom.

Ha a bölcsésznek szarva volna,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Akkor szarvasmarha volna,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
De mivelhogy nincsen szarva,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Így egyszerűen csak marha,
Sárgarigó, rozmaringos galambom.

Ha a Tisza borból volna,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Minden jogász abból inna,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
De mivelhogy nincsen borból,
Sárgarigó, rozmaringos galambom,
Iszik a jogász a hordóból,
Sárgarigó, rozmaringos galambom.

Jogászinduló

Megismerni a jogászt délceg járásáról,
Gyönyörű szép kék szeméről, magas homlokáról,
Mert a jogász délig alszik, egyetemre nem jár,
Szerényen él, meghúzódik, mégis ő a császár!

Hej!
Élet, élet, jogászélet, ez aztán az élet,
A jogással találkozol, holtbiztos hogy részeg!
Hej!

Megismerni a bölcsészt szűk tarisznyájáról,
Éjfekete ruhájáról, elborult agyáról,
Hóna alatt orosz szótár, moszkvai képeslap,
És ha van ideje, csak Koncz Zsuzsát hallgat!

Hej!
Élet, élet, jogászélet, ez aztán az élet,
A jogással találkozol, holtbiztos hogy részeg!
Hej!

Megismerni a TTK-st folyosó végéről,
A két zsömle, a liter tej kilóg a zsebéből,
Hajnalban kel, korán fekszik, teljesen kifárad,
Alig eszik, alig iszik, az agya kiszárad!

(kétszer:)
Hej!
Élet, élet, jogászélet, ez aztán az élet,
A jogással találkozol, holtbiztos hogy részeg!
Hej!